

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

✓ ประเทศที่กำลังพัฒนามักมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ภาวะการณ์เช่นนี้ได้ทำให้สังคมและคนจำนวนหนึ่งไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับสภาพการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ขึ้นมากมาย อาทิ ปัญหาการย้ายถิ่นที่อยู่ ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหายาเสพติดให้โทษ ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาเด็กกระทำผิดกฎหมาย ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อสังคมส่วนรวม รัฐจึงได้พยายามทุกวิถีทางในการที่จะหามาตรการการป้องกันและแก้ไข เพื่อสวัสดิภาพของประชาชนและสังคม

✓ ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นปัญหาสังคมปัญหาหนึ่งที่ประเทศไทยกำลังประสบเช่นเดียวกับนานาประเทศทั่วโลก และเป็นปัญหาที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เนื่องด้วยเมื่อเด็กเติบโตขึ้นสู่วัยรุ่นย่อมต้องประสบกับสิ่งแวดล้อมที่กว้างขวางออกไปจากสังคมสะแวกบ้าน เด็กวัยรุ่นก็จะมี การคบหาสมาคมในวงกว้างยิ่งขึ้น มีการติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่มีความประพฤติกดีและไม่ดี และระยะนี้ยังเป็นระยะสำคัญเนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความต้องการอยากเด่นอยากได้รับการยอมรับจากหมู่คณะ เมื่อเป็นเช่นนี้ถ้าไปเข้าหมู่คณะไม่ดี หรือถูกกีดกันจากหมู่คณะที่ดี เพราะฐานะและความประพฤติกของคนเข้ากับเขาไม่ได้ก็จะหันไปหาหมู่คณะที่เลว ซึ่งอาจจะวางระเบียบมาตรฐานของหมู่คณะไว้เช่นเดียวกับหมู่คณะอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างหรือขัดแย้งจากปทัสถานของสังคม วัยรุ่นที่ไปเข้าสมาคม เช่นนี้ย่อมต้องทำตัวให้เป็นไปตามมาตรฐานแห่งความหมายนั้น¹ กล่าวคือ

¹ชาย เสวีกุล, อาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 25.11), หน้า 9-10.

ทำสิ่งที่ชั่ว เช่น ทำสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือสิ่งที่ขัดแย้งกับระเบียบของสังคมส่วนใหญ่ เพื่อที่
 คนจะได้รับภรรยาก็ให้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเด็กประพฤติกู้ชู้ด้วยกัน เมื่อเด็กหรือ
 เยาวชนได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดก็ย่อมมีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ
 และการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก ถ้าทางราชการมิได้จัดการนำมัดแก้ไขให้ถูก
 ท้องแล้ว เหตุการณ์ก็จะสายเกินแก้ อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นมีอุปนิสัย และ
 ความประพฤติเสื่อมทรามยิ่งขึ้น จนกลายเป็นอาชญากรไป ซึ่งย่อมเป็นภัยต่อสุจริตชน
 เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งยังเป็นภัยต่อ
 สวัสดิภาพและความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุดด้วย

โดยเหตุดังกล่าว นานาอารยประเทศจึงได้พยายามวิจัยและวิเคราะห์
 หาทางแก้ไขและเป็นที่ยอมรับกันว่า ควรแยกกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและ
 เยาวชนที่กระทำผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่โดยเด็ดขาด โดยมีวัตถุประสงค์
 ประสงค์มุ่งไปในทางสงเคราะห์นำมัดแก้ไขเด็กและเยาวชนที่หลงกระทำผิดกฎหมาย
 มากกว่าที่จะมุ่งลงโทษทางอาญาแก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้น โดยให้ศาลดำเนิน
 กระบวนการพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างกับศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ และให้แยกสถานที่
 ควบคุมฝึกฝนอบรมเด็กและเยาวชนต่างหาก แยกจากเรือนจำหรือทัณฑสถาน ซึ่งใช้เป็น
 ที่คุมขังอาชญากรผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าเด็กและเยาวชนยังอ่อนต่อสติปัญญาและความ
 รู้สึกผิดชอบเนื่องจากยังเยาว์วัยและอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอบรมบ่มนิสัยให้กลับ
 ทุนเป็นคนดีได้ไม่ยาก ฉะนั้นในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนถูกกล่าวหาว่า
 ได้กระทำความผิดกฎหมาย นานาประเทศจึงได้บัญญัติไว้ให้ศาลไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย
 ว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาอย่างเคร่งครัด¹ และเมื่อศาลได้พิจารณาเห็นว่าเด็กและ
 เยาวชนกระทำความผิดอาญาจริงตามฟ้อง ศาลก็มุ่งไปในทางช่วยเหลือสงเคราะห์ให้เด็ก
 และเยาวชนที่หลงผิดเหล่านั้นกลับทุนเป็นคนดี และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้
 มากกว่าที่จะมุ่งลงโทษโดยถ้าเห็นว่าเป็นความผิดเล็กน้อยและเด็กหรือเยาวชนไม่เคย
 ประพฤติเลวร้ายมาก่อนก็จะกล่าวตักเตือนหรือให้มีความระคายหรือผู้ปกครองทำประกัน

¹ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, เอกสารแนะนำศาลคดีเด็กและเยาวชน
เกี่ยวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก 2528, (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม), หน้า 1.

ทัศนคติ หรือมีเจตนาที่จะใช้วิธีปล้นขโมยตัวไป โดยกำหนดเงื่อนไขคุ้มครองประพฤติก และให้อยู่ใน
 ความสอดคล้องของพนักงานคุ้มครองประพฤติก ถ้าเป็นความคิดที่ค่อนข้างร้ายแรงและสิ่ง
 แวดล้อมทางบ้านไม่อาจจะทำให้เด็กหรือเยาวชนกลับตัวได้ ศาลจะส่งเด็กหรือเยาวชน
 ไปรับกรณีกอบรมยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัย
 โดยให้ได้รับการดูแลเลี้ยงดูอย่างปกติ และมีจุดมุ่งหมายไปในทางกอบรมแก้ไขความ
 ประพฤติก มีการให้การศึกษาสามัญและการฝึกสอนวิชาชีพที่จะเป็นประโยชน์ต่าง ๆ
 รวมทั้งมุ่งอบรมศีลธรรมจรรยา สำนึกในคุณค่าของระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
 ของตนเอง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนทัศนคติและส่งเสริมให้ประพฤติกแต่ในสิ่งที่ดีงาม โดยไม่
 ใช้มาตรการที่เข้มงวด และไม่มีเจ้าหน้าที่ถืออาวุธ ไม่มีป้อม และไม่ใช้เครื่องพันธนาการ
 ซึ่งย่อมมีผลให้เด็กหรือเยาวชนมีความสำนึกตัว และเปลี่ยนแปลงจิตใจและความประพฤติก
 เสียใหม่ อีกทั้งเป็นการดำเนินการตามระบบและหลักการที่นานาอารยประเทศปฏิบัติกัน
 เท่าที่เห็นว่าเหมาะสมแก่สภาพการณ์

สำหรับประเทศไทย ได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ในปี
 พ.ศ. 2494 ขึ้น 2 ฉบับคือ

1. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
2. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมคดีเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 ได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและ
 เยาวชน พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก สังกัดกระทรวงยุติธรรมขึ้นเป็นแห่งแรก
 ในประเทศไทยคือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง
 กรุงเทพมหานคร² โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ และอุดมการณ์เช่นเดียวกับ
 นานาประเทศทั้งหลาย

¹ประภาส อวยชัย, บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกับความมั่นคงแห่ง
 ชาติ (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 130.

²ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, เอกสารแนะนำคดีเด็กและเยาวชน...

ในการดำเนินการสงเคราะห์เลี้ยงดูและพัฒนาพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ผู้ลงมติระยะหนึ่งเพื่อให้กลับคนเป็นพลเมืองดีของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางนั้น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรมเด็กและเยาวชน ได้ระบุไว้ในคดีอาญาว่า¹ สถานพินิจ จะต้องดำเนินการอบรมเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล ทั้งในสายวิชาสามัญ วิชาชีพ และการอบรมมนัสย์ เพื่อพัฒนาจิตใจให้กลับคนเป็นพลเมืองดีในอนาคต อีกทั้งจะต้อง จัดสวัสดิการในด้านการกินอยู่หลับนอน การซักเครื่องนุ่งห่ม และเครื่องใช้ประจำตัว เด็ก การเสริมสร้างสุขภาพพลานามัย การบำบัดรักษาโรคมกษัยไข้เจ็บ การจักษุให้มิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้าเยี่ยมเยียน ทั้งนี้กิจกรรมในการให้การศึกษาในสถานพินิจ ซึ่งเน้นในด้านการ "ฝึก" และ "อบรม" เด็กและเยาวชนที่ได้ดำเนินการอยู่ จึงแบ่ง ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ก. การให้การศึกษาวิชาสามัญ จัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ คือระดับเริ่มเรียนพวกหนึ่ง หลังจากนั้นก็จัดเป็น ระดับ 1 เทียบ ป.2 ระดับ 2 เทียบ ป.4 และระดับ 3 เทียบ ป.6 ปัจจุบัน เริ่มขยายถึง ระดับ 4 เทียบ ม.3

ข. การฝึกวิชาชีพ จัดให้เด็กหรือเยาวชนฝึกฝนวิชาชีพตามสมัครใจ แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกอบรมด้วย วิชาชีพที่จัดสอนในปัจจุบันได้แก่ ช่างไม้ ช่างพิมพ์ ช่างศิลป์ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุและโทรทัศน์ ช่างเชื่อม โลหะ ช่างปูน ช่างตัดผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เกษตรกรรม (มีทั้งเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์) หัตถกรรม ช่างเครื่องปั้นดินเผา ช่างทอเสื่อ ช่างอัดล้างขยายรูป คนตรีและขับร้อง ส่วนเด็กและเยาวชนหญิงก็จะฝึกวิชาช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี การฝีมือและศิลปประดิษฐ์ต่าง ๆ ช่างเสริมสวย หัตถกรรมและโภชนาการ

ค. การพัฒนามนัสย์ จัดให้มีการอบรมด้านจริยธรรมเกี่ยวกับศีลธรรมและ สังคมเพื่อฟื้นฟูจิตใจโดยนักจิตวิทยา อนุศาสนาจารย์ และวิทยากรจากภายนอก เช่น การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย การนิมนต์พระไปเทศน์สั่งสอน

¹ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, เอกสารแนะนำศาลคดีเด็กและเยาวชน....,

โดยเฉพาะเด็กหรือเยาวชนที่มีปัญหาทางจิตก็จะจัดให้มีการบำบัดแก้ไขโดยจิตแพทย์ และนักจิตวิทยา นอกจากนี้แล้วยังได้นำวิชาลูกเสือเข้าไปสอนเด็กและเยาวชนเพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนานิสัย

ง. การพัฒนาสุขภาพพลานามัย จัดให้มีการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬา และกายบริหาร ตลอดจนการกินอยู่หลับนอนให้ถูกสุขลักษณะ

โดยเหตุที่มีปัญหาการกระทำผิดของเยาวชนเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัญหา ต่าง ๆ มากมาย ประกอบกับปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผ่านมา พบว่า มีเด็กและเยาวชน เป็นจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประพฤติคนไม่สมควร หลบหนีการเรียน เข้าขวนการพนันและสถานเริงรมย์ เที่ยวเร่ร่อนในสถานที่สาธารณะ มีปัญหาทาง ชู้สาว สุมบุหรี่ คี๋มสุรา เสพยาเสพติด ประพฤติคนเถร ก่อความเดือดร้อนรำคาญ ทาง ๆ คุกหาอาวุธ ก่อการทะเลาะวิวาท และทำหลายสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าขาดความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกที่ดีของสังคม จากสถิติ ของศาลคดีเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2528 ปรากฏว่า มีจำนวนเด็กและเยาวชน ที่ถูกจับกุมและส่งตัวไปรับการอบรมยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางทั้งชายและหญิง รวมจำนวน 2,314 คน มีอายุระหว่าง 7 ถึง 14 ปี จำนวน 466 คน อายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 1,848 คน มีพื้นฐานการศึกษาต่าง ๆ กัน ดังนี้ต่ำกว่า ป.1 จำนวน 93 คน ชั้น ป.1 ถึง ป.4 จำนวน 646 คน ชั้น ป.5 ถึง ม.ศ.3 จำนวน 1,123 คน สูงกว่า ม.ศ.3 จำนวน 452 คน² โดยมีคดีต่าง ๆ กัน คือ ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย การพนัน วิวาททรัพย์ อนาคต ฆาตกรรมอาชุนเป็น ของโจร ปล้นทรัพย์ ยาเสพติด และความผิดอื่น ๆ

¹ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, เอกสารแนะนำศาลคดีเด็กและเยาวชน..., หน้า 13.

²ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, สถิติทางศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, (เอกสารโรเนียว), ตารางที่ 3.

การกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชนนี้ ส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ การศึกษา ดังการวิจัยของ ประเทิน มหาพันธ์¹ ในปี 2519 พบว่า การศึกษามี ความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเยาวชน นั่นคือ เยาวชนที่มีการศึกษาสูงชันจะกระทำ ความผิดน้อยลง ทั้งนี้ถ้าหากจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่เยาวชนได้ถูกต้องตามหลัก วิชาแล้ว ก็ย่อมจะสามารถป้องกันมิให้เยาวชนกระทำผิดกฎหมายซ้ำได้ ทั้งนี้เพราะว่า เยาวชนเป็นผู้ที่ที่อยู่ในประสพการณ์ มีอารมณ์อ่อนไหว อุบนิสัยใจคดียังไม่แก่กล้า โอกาสที่จะแก้ไขให้กลับตนเป็นคนดีย่อมจะมีได้มาก ดังที่ ไซเฟอร์ (Faiver)² ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาเด็กเกเร และโดยเหตุที่การประกอบ อาชญากรรมมีปัจจัยหลายอย่าง ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงต้องแก้ที่หลายสาเหตุ ผู้วิจัยได้ ทดลองให้การศึกษาอบรมแก่เด็กเกเร โดยใช้วิธีฝึกอบรมเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้ในการ ฝึกได้แก่ การกระทำกิจกรรมที่ส่งเสริมสังคมภายในกลุ่มและนอกกลุ่ม การลทพฤติกรรม ที่ต่อต้านสังคม และพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวกับสังคม ผลการศึกษาปรากฏว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสังคม สามารถฝึกอบรมให้แก่เด็กได้ และกิจกรรมดังกล่าวสามารถช่วยให้ เด็กเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่นยิ่งขึ้น ทำให้เด็กเห็นแก่ส่วนรวมมากขึ้น การที่เด็ก มีความรู้สึกเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าตนเอง จะช่วยแก้ปัญหาเด็กเกเรได้เป็นอย่างดี เรื่องนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ แคร็ก (Craig)³ ซึ่งรายงานว่า หลังการทดลองให้ การฝึกอบรมเจ้ควิธี เด็กเกเรจะมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองถูกต้องยิ่งขึ้น

¹ประเทิน มหาพันธ์, "การศึกษากับการกระทำผิดของเยาวชน" (วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519), หน้า 247,

²Christopher Marshall Faiver, "The Multifaceted Approach to the Treatment of Juvenile Delinquents" Dissertation Abstracts International, 35 (1974), 2766-A.

³Robert Sylvester Craig, "Change in Self Concepts and Academic Achievement of the Institutionalized Delinquent Boys in a Differential Treatment Program," Dissertation Abstracts International, 36 (1975), 5958-A.

มีการกระทำผิดซ้ำลดลง นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางด้านการจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการบริการทางการศึกษาที่จัดให้แก่เยาวชนในสถานพินิจนั้นจึงเป็นความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง และถ้าการบริการทางการศึกษาที่จัดให้แก่เยาวชนนั้น ทำให้เยาวชนมีความพอใจ เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับและสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนด้วยแล้ว การบริการทางการศึกษาที่จัดนั้น ก็ย่อมจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือสามารถที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นคนดีและมีวิถีทางในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกที่ควรตามที่สังคมต้องการได้ ดังมีงานวิจัยของ แอลเลแมง (Allemang)¹ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงการเตรียมอาชีพแก่เยาวชนหญิงที่กระทำผิดกฎหมาย ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกอบรมด้านอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ผ่านการอบรมจะมีความเปลี่ยนแปลงทางบวกเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ ความเข้าใจตนเอง ทักษะการทำงานและโรงเรียน ผู้ที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรสามารถปรับตัวทางสังคมได้ดีและไม่มีการกระทำผิดซ้ำ

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (ท.ศ. 2525-2529) ยังมีความมุ่งหมายที่จะให้การศึกษาร่วมเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ ความคิดและความสามารถในการประกอบอาชีพ มีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนมีพละทานมัยสมบูรณ์รักและขำรงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยไว้ ตลอดจนก่อให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข² เนื่องจากเยาวชนในสถานพินิจก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีโอกาสจะกลับตัวเป็นคนดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคมได้ เช่นกับคนทั่ว ๆ ไป เยาวชนเหล่านี้จึงควร

¹ Diane T. Allemang, "An Initial Evaluation of Occupational Preparation program-A Work-Study program for Institutionalized Delinquent Females," Dissertation Abstracts International, 35 (1975), 5803-A.

² กระทรวงศึกษาธิการ, สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 พุทธศักราช 2525-2529. (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2524), หน้า 1.

ที่จะได้รับการศึกษา เช่นเดียวกัน ทั้งที่สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลางได้ดำเนินการจัดบริการทางการศึกษาทั้ง 4 ประเภทคือ การศึกษาวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ การพัฒนาดิสัย และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย ให้แก่เยาวชนที่กระทำความผิดอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษา เกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจ ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน และสำหรับผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของเยาวชนในสถานพินิจ ใดก็ และเหมาะสมที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริการทางการศึกษาของสถานพินิจ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้การศึกษาและเยาวชนผู้รับบริการการศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยเห็นว่า การไต่ถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของเยาวชนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลจากการศึกษาโดยตรง จะทำให้หน้าข้อมูลไปใช้ประกอบเป็นแนวทางในการจัดบริการทางการศึกษาให้บรรลุผลยิ่งขึ้น ดังที่ วิชัย วงศ์ใหญ่ ได้กล่าวว่า

.... เนื่องจากผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่ควรคำนึงถึง ฉะนั้นควรถือเอาความต้องการของผู้เรียนในทางต่าง ๆ เป็นเกณฑ์ ในการที่จะนำไปปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด จึงควรเริ่มกระบวนการพัฒนาหลักสูตรควยการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียนนี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรต่อไป...¹

ผู้วิจัยจึงเห็นจำเป็นที่ควรจะได้สอบถามเยาวชนเกี่ยวกับความคาดหวังที่จะให้ปรับปรุงการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจ ประกอบด้วย ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงจะศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และเยาวชนเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจ โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับทางสถานพินิจที่จะได้นำข้อมูลของผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

¹วิชัย วงศ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ (กรุงเทพมหานคร: ๗เนศวรรการพิมพ์, 2525), หน้า 33.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และ
 เยาวชนเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการให้การ
 ศึกษา และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เฉพาะบ้านกรุณา บ้านอุเบกษา
 และบ้านปรานี

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจและคุ้ม
 ครองเด็กกลางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 4 ประเภทคือ

- 2.1 การศึกษาวิชาสามัญ
- 2.2 การฝึกวิชาชีพ
- 2.3 การพัฒนานิสัย
- 2.4 การพัฒนาสุขภาพพลานามัย

ในการศึกษาถึงการบริการทางการศึกษาในแต่ละประเภท สำหรับเจ้าหน้าที่
 จะสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- เนื้อหาวิชาในหลักสูตร
- กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน
- การวัดและการประเมินผล

สำหรับเยาวชนจะทำการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ความคิดเห็นเกี่ยว
 กับการบริการทางการศึกษา 4 ประเภท ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และความคาดหวัง
 ที่จะให้มีการปรับปรุงการบริการทางการศึกษา 4 ประเภทนั้น โดยในการสอบถามถึง
 การศึกษาในแต่ละประเภทจะสอบถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- เนื้อหาวิชาที่เรียน
- กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน
- ผู้สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่และเขาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก กลาง บ้านกฤษา บ้านอุเบกษา และบ้านปรานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด จำนวน 63 คน ส่วนเขาวชนได้สุ่ม มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมจำนวน ทั้งสิ้น 278 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเนื้อหา ครอบคลุมความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และเขาวชนเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาทั้ง 4 ประเภท คือ การศึกษาวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ การพัฒนานิสัย และการพัฒนา สุขภาพพลานามัย โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ชุด ตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมี ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาทั้ง 4 ประเภท โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) และ แบบปลายเปิด (Open ended) สำหรับแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การบริการทางการศึกษา หมายถึง การบริการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การฝึกและอบรม รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ การศึกษาวิชาสามัญ การ ฝึกวิชาชีพ การพัฒนานิสัย และการพัฒนาสุขภาพพลานามัย

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษา 4 ประเภท ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ในที่นี้หมายถึงเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการสอนวิชาสามัญ เจ้าพนักงานอบรมและฝึกวิชาชีพ เจ้าหน้าที่อบรมและฝึกวิชาชีพ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ และอนุศาสนาจารย์

เยาวชน¹ หมายถึง เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งมีอายุเกินกว่าสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ โดยไม่รวมไปถึงบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ โดยการสมรส และเป็นผู้ที่ศาลสั่งให้อยู่ในความดูแลของสถานพินิจ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง² หมายถึง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางซึ่งเป็นหน่วยงานฝ่ายธุรการของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรมดำเนินงานโดยผู้อำนวยการสถานพินิจฯ และพนักงานของสถานพินิจฯ อันประกอบด้วยพนักงานคุมประพฤติ พนักงานคดี พนักงานสังคม ครู แพทย์ จิตแพทย์ ฯลฯ ซึ่งทำหน้าที่ตรวจพินิจ ประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องหาทางกระทำผิด ทำการคุมประพฤติ ฝึกและอบรม กักและอบรม ให้การสงเคราะห์ทำหน้าที่ประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่ง ตลอดจนการปกครองผู้เยาว์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นจากความเข้าใจ หรือจากการรับรู้เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่ตัดสินพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริการทางการศึกษาในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ความคาดหวัง หมายถึง การมุ่งหวังหรือความปรารถนา หรือความต้องการที่จะได้รับประโยชน์จากการบริการทางการศึกษา หรือให้มีการปรับปรุงการบริการทางการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเยาวชนคาดว่า ถ้าเป็นไปตามที่เยาวชนคาดหวังแล้วจะช่วยให้การเรียนและการพัฒนาตนเองของเยาวชนบังเกิดผลดียิ่งขึ้น

¹พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 มาตรา 4

²ประธาน วัฒนวานิชย์, กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนและกฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก (กรุงเทพมหานคร : แผนกพิมพ์เอกสารคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), หน้า 138.

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เยาวชนที่ทำการทอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างจาก เยาวชนหน่วยวิชาสามัญ และหน่วยวิชาชีพต่าง ๆ ที่สามารถอ่านออกเขียนได้ ยกเว้น เยาวชนจากหน่วยโยธา ซึ่งเข้ามาอยู่ในสถานพินิจฯ ยังไม่ถึง 1 เดือน

2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่าค่าตอบแทนที่ได้จากการทอบแบบสอบถามของ เจ้าหน้าที่และเยาวชนในสถานพินิจฯ เป็นค่าตอบแทนที่เชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และเยาวชนเกี่ยวกับการให้บริการ ทางการศึกษาในสถานพินิจฯ และคุ้มครองเด็กกลาง อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตรการศึกษา ตลอดจนการบริการทางการศึกษากันอื่น ๆ ในสถานพินิจฯ ให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ทราบถึงความคาดหวังของเยาวชนที่จะให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการ บริการทางการศึกษาในสถานพินิจฯ เพื่อจะเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงการ จัดบริการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน อันจะมีผลให้การ ดำเนินการศึกษามรรคผลตามเป้าหมายที่วางไว้

3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาในสถาน พินิจฯ ในโอกาสต่อไป